

13. 7. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Práva Energetického regulačního úřadu při šetření na místě v obchodních prostorách podle § 18b energetického zákona a jejich meze (Díl I.)

Zákon č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“) přiznává v ust. § 18b odst. 3 zaměstnancům Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“), případně další Úřadem pověřeným osobám oprávnění, jež zabezpečují dosažení efektivity prováděného místního šetření. Kde však oprávnění uvedených osob končí a jaká práva svědčí šetřené osobě?

Úvodem je třeba uvést, že ust. § 18b energetického zákona upravuje specifická oprávnění k šetření uplatňovaná v rámci šetření na místě v obchodních prostorách při realizaci tzv. sektorových šetření podle § 18a energetického zákona, tedy šetření na trzích s elektřinou nebo plynem prováděných za účelem zjištění, zda na těchto trzích existuje účinná hospodářská soutěž.

Základním oprávněním Úřadu je oprávnění provádět místní šetření vůči účastníkům trhu s elektřinou nebo plynem, osobám (fyzickým i právnickým), jejichž předmětem podnikání je plnění propanu, butanu a jejich směsí a účastníkům trhu podle REMIT.[1]

Toto základní oprávnění Úřadu k provádění místního šetření se skládá z jednotlivých dílčích oprávnění, jejichž výčet je podán v ust. § 18b odst. 3 energetického zákona. Mezi tato dílčí oprávnění patří oprávnění:

- (i) vstupovat do obchodních prostor osoby, u které šetření probíhá,
- (ii) ověřit, zda se v případě dokumentů a záznamů jedná o obchodní záznamy,
- (iii) nahlížet do obchodních záznamů, které se v obchodních prostorách nacházejí nebo jsou z nich přístupné, bez ohledu na to, v jaké formě jsou uloženy,
- (iv) kopírovat nebo získávat v jakékoli formě kopie nebo výpisy z obchodních záznamů,
- (v) pečeti obchodní prostory, popřípadě skříně, schránky nebo obchodní záznamy v nich se nacházející na dobu a v rozsahu nezbytném k provedení šetření,
- (vi) požadovat (nejen) od šetřené osoby v nezbytném rozsahu součinnost potřebnou k provedení šetření, jakož i vysvětlení k obchodním záznamům.

Každému z dílčích oprávnění Úřadu odpovídají konkrétní tomu přiměřené povinnosti šetřené osoby. Přitom však musí mít Úřad na paměti ústavou garantovaná práva a svobody šetřené osoby a s jejich vědomím jednotlivá oprávnění vypočtená v ust. § 18b odst. 3 energetického zákona uplatňovat v

rámci šetření na místě tak, aby nedocházelo k ohrožení samotné legality Úřadem provedeného postupu nebo opatřených důkazů.

Oprávnění vstupovat do obchodních prostor osoby, u které šetření probíhá

Předně je třeba na tomto místě uvést, že před samotným zahájením šetření na místě v obchodních prostorách je Úřad podle ust. § 18b odst. 6 energetického zákona a v souladu s principem přiměřenosti a nezbytnosti zásahů ze strany orgánů veřejné správy povinen písemně sdělit osobě, v jejíž obchodních prostorách má šetření na místě proběhnout, právní důvod a účel šetření a poučit ji o jejích právech a povinnostech podle energetického zákona. Z důvodu poměrně vyšší míry zásahu do práv jednotlivců při provádění místního šetření je takové omezení uplatňování vyšetřovacích pravomocí Úřadu žádoucí. Šetřené osobě tak lze doporučit, aby v každém případě takového místního šetření zaměřila svou pozornost ke zjištění, zda jí byly ze strany Úřadu před zahájením místního šetření poskytnuty veškeré zákonem předpokládané informace, a dále aby v průběhu realizace místního šetření pozorně dbala na to, že ze strany zaměstnanců Úřadu (příp. jiných jím pověřených osob) nedochází k jakýmkoli excesům vzhledem k dříve vymezenému předmětu a účelu daného šetření.

V souvislosti s tím je podstatné další právo šetřené osoby, a tedy právo na právní zastoupení po dobu průběhu místního šetření. S ohledem na dosažení efektivity zákonem Úřadu přiznaného práva vstupovat do obchodních prostor šetřené osoby při současném zachování jejích práv a svobod, jakož i při zachování principu dobré správy, se stala diskutovanou otázka, zda a případně jak dlouho je Úřad povinen vyčkávat příjezdu externího právního zástupce. Ačkoliv na české úrovni nebyla tato otázka doposud nikterak řešena a postavena najisto, lze při hledání řešení vyjít ze závěrů učiněných ve vztahu k věcem soutěžním a obsažených v rozhodnutí Tribunálu ve věci T-357/06, Koninklijke Wegenbouw Stevin BV proti Komisi, podle kterých platí, že *„(...) externí advokát nebo interní právník podniku mohou být při šetření Komise přítomni, ale tato přítomnost by neměla být podmínkou legality tohoto šetření. Přeje-li si to podnik, a zejména pokud nemá právníka k dispozici v místě šetření, může se poradit s advokátem po telefonu a požádat ho, aby co nejdříve přijel. Aby výkon tohoto práva na pomoc advokáta nemohl ohrozit zdárný průběh šetření, musí mít osoby pověřené tímto šetřením možnost okamžitě vstoupit do všech prostor podniku, oznámit mu rozhodnutí o šetření a zabrat kanceláře podle jejich výběru a nemusí čekat, až se podnik poradí se svým advokátem.“* a dále, že *„Lhůta, kterou je Komise povinna podniku poskytnout, aby mohl kontaktovat svého advokáta před tím, než Komise začne nahlížet do spisů a jiných dokumentů, pořizovat z nich kopie, zapečetovat prostory nebo dokumenty nebo žádat o ústní vysvětlení kteréhokoliv zástupce nebo zaměstnance podniku, navíc závisí na zvláštních okolnostech každého projednávaného případu a v každém případě by měla být velmi krátká a omezena na nutné minimum.*

Závěrem pak bylo konstatováno, že v projednávaném případě Komise neporušila právo žalobkyně na obhajobu, když odmítla vyhovět její žádosti, aby počkala na příchod jejích externích advokátů v čekárně před tím, než jí umožní vstup do prostor podniku. Skutečnost, že šetřená osoba odmítla povolit vyšetřovatelům Komise vstup do své budovy před příjezdem svých advokátů, což vedlo ke čtyřiceti sedmi minutovému zpoždění v šetření, byla kvalifikována jako odmítnutí se podrobit rozhodnutí o šetření.[2]

Šetření je tedy možné odložit pouze na dobu, která je nezbytně nutná, přičemž se jako v praxi (zejm. Evropské komise a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže) zavedená přiměřená čekací doba uvádí doba v délce přibližně jedné hodiny.[3]

Oprávnění ověřit, zda se v případě dokumentů a záznamů jedná o obchodní záznamy

Činností zaměstnanců Úřadu svou podstatou spočívající v realizaci oprávnění ověřit, zda se v případě dokumentů a záznamů jedná o obchodní záznamy, uskutečňované při provádění šetření na místě v obchodních prostorách šetřené osoby může snadno dojít k zásahu do práv samotné šetřené osoby, ale i jejích zaměstnanců, statutárních orgánů, případně dalších osob ve vztahu k šetřené osobě. Typickou situací, kdy může být tímto způsobem zasaženo do práv zaměstnanců šetřené osoby (příp. dalších osob), je situace, kdy tito používají se souhlasem zaměstnavatele – šetřené osoby stolní počítače, notebooky, tablety či mobilní telefony vedle pracovních i k soukromým účelům. V takovém případě se již nejedná o dokumenty a záznamy obchodní povahy, nýbrž o dokumenty a informace povahy soukromé (např. soukromou korespondenci). Tato problematika byla řešena ve věci Delta Pekárny, kde z pohledu skutkového stavu došlo v průběhu šetření ke konfliktu mezi zaměstnanci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále je „ÚOHS“) a zástupci šetřené osoby, jehož výsledkem bylo odepření přístupu zaměstnanců ÚOHS k části e-mailové komunikace a notebooku, a dále odnětí již dříve v rámci daného šetření zaměstnanci ÚOHS zabraných dokumentů. Věc se dostala až k Evropskému pro lidská práva, který uzavřel, že je to nezávislý soud, kterému přísluší posoudit povahu dokumentů a záznamů a rozhodnout, zda mají povahu soukromé korespondence.[4]

Rovněž v případě korespondence šetřené osoby s jejím externím právním zástupcem (nikoli podnikovým právníkem), kdy se jedná o korespondenci, na kterou se musí vztahovat povinnost na zachování důvěrnosti, Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že je to právě nezávislý soud, komu přísluší posoudit, zda se skutečně svou povahou jedná o dokumenty či informace mající charakter korespondence s externím právním zástupcem.[5]

Mgr. Lukáš Nálevka,
advokátní koncipient

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 724 189 287
e-mail: nalevka@arws.cz

[1] Přímou použitelný předpis Evropské unie upravující integritu a transparentnost velkoobchodního trhu s energií, tj. Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií neboli REMIT.

[2] Rozhodnutí Tribunálu ve věci T-357/06, Koninklijke Wegenbouw Stevin BV proti Komisi, ECLI:EU:T:2012:488, body 232 a 233.

[3] EICHLEROVÁ, K., HANDRLICA, J., JASENSKÝ, M., KOŘÁN, J., KOŠTÁL, V., PLÁŠILOVÁ, D., ZÁKOUCKÝ, P. Energetický zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. S. 344.

[4] Evropský soud pro lidská práva: stížnost č. 97/11 Delta Pekárny a.s. proti České republice.

[5] Evropský soud pro lidská práva: stížnost č. 63629/10 a č. 60567/10 Vinci Construction proti Francii.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)